

Vergaderjaar 2018–2019

32 735

Mensenrechten in het buitenlands beleid

Nr. 246

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2019

Hierbij stuur ik, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, mijn reactie op het bericht «Saoedische zussen willen naar Nederland: Ze kunnen ons hier vermoorden». Dit nieuwsbericht werd op 21 april 2019 uitgezonden door RTL Nieuws.¹ Het verzoek om een schriftelijk reactie hierop werd op 29 april 2019 ingediend.

Nieuwsbericht

Het nieuwsbericht van RTL gaat over twee jonge vrouwen, Maha al-Subaie en Safa al-Subaie, die uit Saoedi-Arabië zijn gevlucht en zich op dat moment in Georgië bevonden. In het nieuwsitem gaven zij aan dat zij vanuit Georgië wilden doorreizen om zich in een ander land, bijvoorbeeld Nederland, te vestigen. De twee vrouwen hebben inmiddels via Twitter gemeld dat zij in een ander land zijn aangekomen om zich daar te vestigen. Het is niet bekend om welk land het gaat.

Positie van vrouwen in Saoedi-Arabië

Zoals bekend is Nederland, net als veel gelijkgezinde landen, bezorgd over de situatie rondom vrouwenrechten in Saoedi-Arabië. De afgelopen jaren heeft wel een aantal positieve ontwikkelingen plaatsgevonden in Saoedi-Arabië: de rechtspositie van vrouwen bij echtscheidingen is beter geregeld, vrouwen hebben het recht om auto te rijden, en arbeidsparticipatie van vrouwen wordt door de overheid aangemoedigd. Dit neemt niet weg dat er nog steeds veel zaken zijn waar Nederland en de EU zich zorgen over maken. Zo bestaat in Saoedi-Arabië nog steeds een voogdijstelsel, waarbij vrouwen voor onder meer het maken van buitenlandse reizen toestemming moeten krijgen van hun mannelijke voogd. Ook worden activisten die zich inzetten voor vrouwenrechten ernstig in hun vrijheid beperkt. In mei 2018 werd een groep vrouwenrechtenactivisten

¹ RLT Nieuws, 21 april 2019, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/laatste-videos-nieuws/video/4686026/saoedische-zussen-willen-naar-nederland-mensen-kunnen>.

gearresteerd, tegen wie op dit moment een strafrechtelijke procedure loopt. Een aantal van hen is inmiddels vrijgelaten in afwachting van hun proces. Nederland volgt deze rechtszaken op de voet en blijft deze zaken opbrengen bij Saoedische autoriteiten. Dit gebeurt tijdens bilaterale gesprekken op alle politieke niveaus, in EU-verband, en in de daarvoor geëigende multilaterale fora zoals de Mensenrechtenraad. Op 7 maart jl. werd tijdens de Mensenrechtenraad namens Nederland en 34 andere landen een verklaring uitgedaan met een dringende oproep de vrouwenrechtenactivisten vrij te laten.

Hervestiging

Het kabinet heeft begrip voor de lastige situatie waarin Maha al-Subaie en Safa al-Subaie zich bevonden en hun wens zich in een ander land te vestigen. De enige gereguleerde manier om vanuit het buitenland asiel te krijgen in Nederland is via hervestiging via UNHCR. Nederland kent geen beleid van asielaanvragen op een Nederlandse ambassade of het verstrekken van humanitaire visa om personen in staat te stellen in Nederland een asielprocedure te doorlopen. Het huidige kabinet heeft geen intentie dit aan te passen.

Hervestiging gebeurt op voordracht van UNHCR (vanuit een ander land dan het land van herkomst). UNHCR selecteert vanuit de totale vluchtelingenpopulatie personen die vanwege individuele kwetsbaarheden vallen binnen de zeven voordrachtscategorieën en in aanmerking komen om te worden voorgedragen voor hervestiging. UNHCR beoordeelt daarnaast welk hervestigingsland gelet op de individuele omstandigheden het meest aangewezen is om een persoon aan voor te dragen. Ook als personen in acute nood zijn, kent UNHCR een procedure voor spoedhervestiging. Nederland hecht eraan om de keuze welke zaken UNHCR voordraagt voor individuele dossierhervestiging te laten aan UNHCR. Alleen UNHCR heeft voldoende overzicht over de totale vluchtelingenpopulatie om die inschatting zorgvuldig en adequaat te kunnen maken. Overigens is een enkele voordracht door UNHCR nog niet voldoende om in aanmerking te komen voor hervestiging naar Nederland. Betrokkene moet in Nederland wel in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning op grond van het geldende nationale asielbeleid.

Tot slot

Nederland blijft zich inzetten voor mensenrechtensituatie in Saoedi-Arabië en heeft hierbij speciale aandacht voor de positie van vrouwen. In gesprekken met Saoedi-Arabië wijst Nederland op de door het land zelf geïnitieerde hervormingen om de economische, maatschappelijke en sociale positie van vrouwen te verbeteren. Dit is niet te rijmen met het arresteren en detineren van diegenen die zich inzetten voor vrouwenrechten.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok